

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer dr. E.J. (Ernst) Kuipers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Geachte heer Kuipers,

Silver Specialistische Zorg B.V. is recent door u aangewezen als opleidingsinstelling voor de opleiding tot GZ-Psycholoog. Zoals tijdens het aanwijzingsproces duidelijk is geworden is Silver een ander soort opleider dan de eerder door u aangewezen opleidingsinstellingen. Silver heeft ervoor gekozen om vanuit haar verantwoordelijkheid als zorginstelling om haar medewerkers op te leiden tot kwalitatief goede psychologen er voor gekozen de opleiding tot GZ-psycholoog in eigen beheer vorm te geven.

Silver is van mening dat juist de directe binding met de uitvoering van het vak in de eigen organisatie bijdraagt aan het kunnen ontwikkelen van een opleiding van hoge kwaliteit die aansluit bij de werkzaamheden die psychologen die de opleiding volgen uit zullen gaan voeren na het behalen van hun diploma. Als zorginstelling heeft onze organisatie een wettelijke plicht de zorg te allen tijde volgens de laatste stand van de wetenschap en praktijk te leveren. Het is voor een instelling als Silver dan ook gebruikelijk om te werken volgens de stand van de wetenschap en daarin verder te ontwikkelen naargelang er ontwikkelingen zijn binnen het veld en de wetenschap. Door deze kennis en ervaring te betrekken bij het vormgeven van de opleiding zorgt dit ervoor dat deze kennis geborgd wordt in de opleiding van nieuwe GZ-psychologen.

Silver acht het dan ook van belang dat deze alternatieve insteek bij de opzet van de opleiding moet kunnen blijven bestaan naast de meer traditionele opleidingsinstellingen die hun wortels in de onderwijswereld hebben.

Graag maken wij van de mogelijkheid gebruik om in te gaan op uw verzoek aan partijen om te reageren op de voorgestelde wijzigingen in de besluiten Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut. Zoals u zelf al aangeeft in uw toelichting zijn de voorgestelde wijzigingen voor beide besluiten gelijkluidend en onze reactie dient dan ook te worden gezien als een reactie op de voorgestelde wijzigingen voor beide besluiten.

In onze reactie zullen wij ingaan op de volgende thema's die uw wijzigingen behelzen:

- Algemene reactie op de voorgestelde wijzigingen
- Positie / rol van de praktijkopleidingsinstelling
- Positie / rol van de CRT
- Leer- en werkklimaat

Algemene reactie op voorgestelde wijzigingen:

Wij zijn van mening dat het een goede zaak is dat de beide besluiten een concretere invulling geven aan de minimale eisen die gesteld worden aan de beide opleidingen. Dit draagt bij aan de kwaliteit van de zorgverleners die ingeschreven worden in de beide registers en tevens draagt dit bij aan het algemene vertrouwen in de maatschappij in het niveau van bekwaamheid dat zorgverleners hebben die de betreffende opleiding afgerond hebben.

De aansluiting die gezocht wordt bij de wet- en regelgeving die geldt voor het hoger en wetenschappelijk onderwijs is in onze ogen een goede stap die er voor zorgt dat de kwaliteit van de opleiding aansluit bij het niveau dat hiervan verwacht mag worden: een postacademisch diploma.

Zoals u zelf aangeeft zijn beide besluiten bedoeld als minimale eisen waaraan een opleiding en de opleidingsinstelling waar deze opleiding wordt verzorgd dient te voldoen. In de voorgestelde wijzigingen gaat u, zo blijkt uit de toelichting, voor een groot deel af op de situatie zoals deze in de huidige praktijk is ontstaan. Wat hierbij lastig is, is dat juist deze huidige praktijk op een aantal punten niet wetmatig is gebleken. Dit heeft geleid tot de gerechtelijke uitspraken die voor u juist de aanleiding zijn om de voorgestelde wijzigingen in de besluiten aan te brengen. Hierdoor is het dus zaak om een goede balans te vinden tussen het behouden van het goede van de huidige praktijk en het maken van noodzakelijke wijzigingen om de regelgeving in lijn te brengen met de wettelijke kaders.

In onze ogen is deze balans op een aantal punten nog niet tot zijn recht gekomen in de voorgestelde besluiten en zijn de voorgestelde besluiten mogelijk nog steeds in strijd met de wet. In onderstaande paragrafen zullen wij nader ingaan op een aantal van deze punten waar dit in onze ogen een nadere uitwerking behoeft.

Positie / rol van de praktijkopleidingsinstelling:

U geeft in de toelichting bij het besluit uitleg over de rol die is weggelegd voor de praktijkopleidingsinstellingen. Gezien het feit dat 80% van de opleidingsuren worden verzorgd door de praktijkopleidingsinstellingen is dit een wezenlijke rol binnen de opleiding. In het besluit zelf is er echter geen enkele verwijzing naar deze rol of de positie van de praktijkopleidingsinstelling. Het is naar ons idee noodzakelijk dit wel te doen. Dit in het kader van het feit dat u als systeemverantwoordelijke tevens verantwoordelijk en aansprakelijk bent voor het praktijkdeel van de opleiding dat verzorgd wordt door de praktijkopleidingsinstellingen. Deze verantwoordelijkheid is bevestigd in de uitspraak van de rechtbank van 15 juli 2022.

In deze uitspraak heeft de rechtbank o.a. het volgende geoordeeld:

"De wet kent echter geen grondslag om in te stemmen met de regelingen ten aanzien van de onderdelen die betrekking hebben op de artikel 3 van de Wet BIG-beroepen. De verantwoordelijkheid voor de basisberoepen ligt volledig bij de minister en niet bij de FGzPt.

In de huidige situatie leidt dat ertoe dat de strengere verenigingsregels van de FGzPt tot wettelijke regels worden verheven en als zodanig worden toegepast. Partijen die daar niet aan voldoen, komen per definitie niet in aanmerking om de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog of psychotherapeut te verzorgen. Sterker nog, zij kunnen daarover niet eens een bestuursrechtelijk appellabel besluit verkrijgen van de verantwoordelijke minister, omdat privaatrechtelijke instellingen zoals de opleidingsinstellingen en Stichting TOP opleidingsplaatsen de aanvraagprocedure uitvoeren en daarbij met instemming of op aanwijzing van de minister de regels van de FGzPt toepassen."

.....

"Door opnieuw in te stemmen met een dergelijke verwarrende en onjuiste regelgeving, laat de minister zijn regelgevende bevoegdheid inmiddels feitelijk invullen door een daartoe niet bevoegde private instelling en vult de minister zelf zijn bevoegdheid tot het stellen van regels voor de basisberoepen onvoldoende in. Dat klemt temeer nu meerdere partijen de minister hebben gevraagd actie te ondernemen en zij er in de praktijk tegenaan lopen dat de FGzPt strengere eisen stelt dan bij wet voorzien."

U geeft aan invulling te geven aan deze uitspraak door niet langer een erkenning door de FGzPt te vereisen voor een praktijkopleidingsinstelling, maar enkel uit te gaan van een samenwerkingsovereenkomst met een opleidingsinstelling.

Dit geeft in onze ogen onvoldoende invulling aan deze uitspraak. Om te beginnen staat een samenwerkingsovereenkomst in dit geval feitelijk gelijk aan een erkenning door de FGzPt omdat deze laatste altijd op voorspraak van een opleidingsinstelling werd verstrekt. Bovendien passen in de praktijk de meeste opleidingsinstellingen onverkort de strengere regels van de FGzPt m.b.t. het praktijkdeel van de opleiding toe. U staat, in strijd met het oordeel van de rechtbank, nog steeds toe dat de opleidingsinstellingen die zich hebben verenigd in VLOGO gezamenlijk aan de FGzPt vragen om aanvullende regelgeving op te stellen. Hierdoor hebben de regels van de FGzPt in de praktijk nog steeds kracht van wet.

Nu u geen invulling heeft gegeven aan de rol en positie van de praktijkopleidingsinstelling in de besluiten blijft de situatie onveranderd dat een praktijkopleidingsinstelling op voorhand niet weet aan welke (objectieve) wettelijke minimale eisen zij dient te voldoen om een samenwerkingsverband met een opleidingsinstelling aan te kunnen gaan. Bovendien is er nog steeds geen bestuursrechtelijk appèl mogelijk voor een praktijkopleidingsinstelling aan wie een samenwerking wordt geweigerd. Hiermee is in onze ogen niet voldaan aan het oordeel van de rechter.

Positie / rol van de CRT (van de FGzPt):

U geeft aan dat u de rol van de CRT als adviseur bij een aanvraag voor de aanwijzing van een opleidingsinstelling expliciet wilt maken in de beide besluiten. Hetzelfde geldt voor de situatie waarin u (periodiek) wilt beoordelen of een opleidingsinstelling nog aan de gestelde wettelijke, minimale voorwaarden voldoet. Hiermee maakt u van de CRT een wettelijk adviseur.

Deze positie van de wettelijk adviseur voor de CRT is om een aantal redenen in onze ogen niet wenselijk.

1. Door het expliciet benoemen van de CRT als wettelijk adviseur ontstaat dezelfde situatie als deze voorheen was voor CONO. Het probleem dat hierbij ontstond was dat toen CONO in 2013 werd ontbonden u door de wettelijke plicht hen om advies te vragen niet in staat was om nieuwe aanvragen in behandeling te nemen. Deze situatie heeft tot 2016 voortgeduurd tot een nieuwe AmvB in werking trad. In het huidige besluit is daarom bewust ervoor gekozen niet 1 partij expliciet als wettelijk verplichte adviseur aan te wijzen. Door nu toch terug te grijpen op 1 verplichte adviseur ontstaat een reëel risico dat de situatie uit 2013 zich zal herhalen. Dit lijkt ons geen wenselijke situatie.
2. U geeft aan dat de keuze om de CRT om advies te vragen voortkomt uit de huidige praktijk waarin dit gebruikelijk is. In de huidige praktijk is het echter ook gebruikelijk dat de CRT voor deze visitatie gebruik maakt van een kader dat naast de wettelijke kaders uit de besluiten gebaseerd is op de aanvullende regelgeving van de FGzPt. De Raad van State heeft geoordeeld dat dit niet toegestaan is en u geeft zelf in uw voorgestelde besluit ook nadrukkelijk aan dat de CRT in een advies aan u zich enkel mag baseren op uw besluiten

en dat de onafhankelijkheid van de visitatiecommissie nadrukkelijk gewaarborgd moet worden. Op zich wordt hiermee voldaan aan de uitspraak van de Raad van State. De vraag die gesteld moet worden is echter of hiermee niet de belangrijke rol van de FGzPt in de verbetering van de kwaliteit van de opleidingen in het algemeen in het geding komt.

In de huidige praktijk is de CRT onderdeel van het complete functioneren van de FGzPt. Hierbij hebben de verschillende organen van de FGzPt ieder hun eigen taak. De opleidingsraad is een orgaan waarin deskundigen uit het opleidingsveld (hoofdopleiders en praktijkopleiders), beroepsverenigingen en verzekeraars zitting hebben. De opleidingsraad adviseert op het gebied van kwaliteit en regelgeving m.b.t. de opleidingen. Het college stelt vervolgens (mede op basis van de adviezen van de opleidingsraad) "nadere regelgeving" op m.b.t. de opleidingen.

De CRT houdt o.a. (in de huidige situatie) toezicht op de opleidingsinstellingen op basis van de regelgeving van het college.

Uit de beide uitspraken van de rechtbank en de Raad van State blijkt dat de FGzPt zowel niet bevoegd is om (nadere) regelgeving te maken als niet bevoegd is deze nadere regelgeving te gebruiken in haar advies aan de minister. Om de CRT toch om advies te vragen of een opleidingsinstelling aan de minimale eisen uit het besluit voldoet, dient dus volledig afgeweken te worden van de huidige werkwijze van de FGzPt.

In onze ogen zou de rol van kwaliteitsverbeteraar losgekoppeld dienen te worden van de rol van kwaliteitsbewaker. De FGzPt is bij uitstek ingericht om een bijdrage te leveren in de verbetering van de kwaliteit van de opleiding.

Hoewel de FGzPt dus niet bevoegd is om aanvullende regelgeving te maken of formeel toezicht te houden op de opleidingsinstellingen op basis van haar eigen regels is de werkwijze van de FGzPt in onze ogen wel waardevol. Hoewel de FGzPt geen regelgeving op mag stellen, kan zij wel de minister adviseren over aanpassingen in de besluiten. Hierbij is de cirkel van peer reviews door de CRT, evaluatie en advies door de opleidingsraad en formele adviezen door het college aan de minister buitengewoon waardevol. Het zou naar onze mening niet bevorderlijk zijn om deze cirkel te doorbreken door de CRT te beperken in haar taken tot enkel de minimale eisen uit de besluiten.

Om toch een gedegen advies te kunnen verkrijgen of een opleidingsinstelling (of mogelijk ook een praktijkopleidingsinstelling) voldoet aan de minimale gestelde eisen in het besluit raden wij aan om ook hierbij aan te sluiten bij de wijze waarop dit in de WHW is georganiseerd. In het kader van de WHW stelt het bestuursorgaan (de NVAO) een toetsingsprotocol voor de opleidingen vast. Een opleidingsinstelling die geaccrediteerd wil worden laat zich vervolgens door een onafhankelijke auditor toetsen. Hierbij maakt deze auditor gebruik van het door de NVAO opgestelde toetsingsprotocol en organiseert de toetsing door een onafhankelijk panel van deskundigen. De auditor rapporteert hierover op standaard wijze. Dit rapport verstrekt de opleidingsinstelling vervolgens aan de NVAO en op basis van de rapportage besluit de NVAO over de accreditatie van een opleiding. In lijn met deze procedure zou u als bevoegd bestuursorgaan een toetsingsprotocol vast kunnen stellen voor de (her)visitatie. Voor het uitvoeren van de toetsing kunt u gebruik maken van de door de NVAO erkende auditors. Deze auditors hebben vanuit hun rol binnen WHW al uitgebreide ervaring met het toetsen van opleidingen en beschikken over een uitgebreid netwerk aan deskundigen die zij voor de panels in kunnen zetten. Op deze wijze kunt u zichzelf verzekeren van een deskundig en onafhankelijk advies als het gaat om de vraag of een opleidingsinstelling aan de minimale eisen voldoet voor aanwijzing. Daarnaast blijft de rol van de FGzPt m.b.t. de verbetering van de kwaliteit van de opleidingen in het algemeen behouden en kan zij zich daarbij breder kijken doordat zij niet gebonden is aan

de minimale wettelijke eisen.

3. Mocht u toch besluiten de CRT om advies te vragen voor uw besluit, dan dient u in onze ogen nadrukkelijker aandacht te besteden aan de onafhankelijkheid van de CRT en de leden van de visitatiecommissie. Zolang de FGzPt als geheel stelt regelgevende bevoegdheden te hebben is er al gauw sprake van (een schijn van) vooringenomenheid bij een advies door de CRT. De leden van de opleidingsraad vertegenwoordigen de hoofdopleiders die zitting hebben in de visitatiecommissie. Als de adviezen van de opleidingscommissie vervolgens binnen de FGzPt de status van aanvullende regels krijgen, dan is het zeer lastig te voorkomen dat dezelfde personen die betrokken zijn bij het tot stand komen van deze aanvullende regels, deze vervolgens betrekken bij het opstellen van een advies. Dit temeer omdat zij van mening zijn dat deze regels bijdragen aan de kwaliteit van de opleiding. In dit geval is het des te belangrijker dat u volledig uitvoering geeft aan de uitspraak van de rechtbank van 15 juli 2022 en de FGzPt nadrukkelijk verbiedt om aanvullende regelgeving op te stellen zodat duidelijk is dat dit geen invloed kan hebben op het advies.

Leer- en werkklimaat:

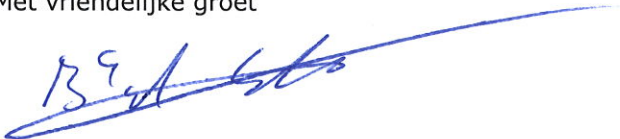
U geeft aan dat u het van belang vindt dat er een veilig leer- en werkklimaat is. Wij onderschrijven uiteraard dat dit het geval dient te zijn. Het probleem is echter dat dit een zeer ruim begrip is en op zichzelf bovendien zeer lastig in een norm te vangen is. Zoals u zelf al aangeeft zijn de overige kwaliteitseisen deels bedoeld om dit veilige leer- en werkklimaat te borgen. Voor het leerklimaat ligt dit b.v. in de eisen die overgenomen worden uit de WHW vervat. Voor het werkklimaat geldt feitelijk dat dit ook door wettelijke regels wordt geborgd. Denk hierbij b.v. aan artikel 7:611 BW (goed werkgever en goed werknemer). In de jurisprudentie is in de loop der tijd uitgekristalliseerd wat hieronder zoal wordt verstaan. Het gaat dan om veelal individuele gevallen waar "in de omstandigheden van het geval" wordt geoordeeld.

Uit het feit dat deze zaken vaak "in de omstandigheden van het geval" beoordeeld moeten worden blijkt al dat het buitengewoon moeilijk is om hierover een objectieve norm te maken waarbij op voorhand duidelijk is waaraan een (praktijk)opleidingsinstelling dient te voldoen. Dit is nadrukkelijk wel een eis die de Raad van State in haar oordeel heeft gesteld. Hoewel het goede leer- en werkklimaat uitermate belangrijk is, wordt door de voorgestelde tekst een te open en daarmee onduidelijke norm gesteld. In onze ogen kan de norm zoals u deze voorstelt dan ook niet in het besluit worden opgenomen.

Omdat een veiling leer- en werkklimaat wel van groot belang is kunnen wij ons voorstellen dat u dit op een andere manier benadrukt in het besluit.

U zou bijvoorbeeld nadrukkelijk op kunnen nemen dat de IGJ bij signalen over een slecht leer- of werkklimaat zal handhaven. Dit past ook goed bij het risicogedreven toezicht door IGJ en de rol die zij hierin al heeft vanuit haar toezicht op de zorginstellingen (waar de opleidingen werkzaam zijn voor het praktijkdeel van de opleiding). IGJ is bij uitstek de partij die op basis van alle relevante wet- en regelgeving toezicht houdt en sancties op kan leggen aan partijen die zich hier niet aan houden. De rol van IGJ sluit hierbij ook aan op de rol die de onderwijsinspectie heeft in het kader van de WHW.

Met vriendelijke groet

B.A. van de Steeg
Algemeen directeur Silver Specialistische Zorg B.V.
Opleidingsinstelling voor de opleiding tot Gezondheidszorgpsycholoog.